

Közelgő kvótareferendum: továbbra is kérdéses az érvényesség

A REPUBLIKON INTÉZET KÖZVÉLEMÉNY-KUTATÁSA AZ OKTÓBER 2-I NÉPSZAVAZÁSRÓL

ÖSSZEFOGLALÁS

- Továbbra is igen magas a kvótareferendummal kapcsolatos részvételi hajlandóság – a választókorú népesség 51 százaléka biztosra ígéri a részvételét, további 23 százalék pedig valószínűnek tartja, hogy részt vesz az október 2-án tartott népszavazáson. Ez az jelenti, hogy amennyiben a részvételüket biztosnak tartó választók ténylegesen elmennek voksolni, akkor a részvétel az eredményességéhez szükséges küszöb körül mozog majd.
- A részvételi hajlandóság tekintetében eltérő képet kapunk, ha a különböző pártok, pártcsoportok támogatóit vizsgáljuk. A jelenlegi kormánypárt további kormányzását támogatók körében 69 százalék biztosra ígéri a népszavazáson való részvételét. Ez az arány a Jobbikot támogatók körében 58 százalék, a baloldali, liberális pártokat preferálók körében csupán 36 százalék. A részvételről szóló adatokat ugyanakkor érdemes fenntartással kezelni – a mért részvételi hajlandóság sokszor felülbecsli a tényleges részvételt, mivel azt számos olyan tényező befolyásolja, amivel a választó nem képes előre kalkulálni.
- A népszavazás eredménye továbbra sem tűnik kérdésesnek, a tervezett szavazatok megoszlása az előző hónaphoz képest érdemben nem változott. A nem szavazatok továbbra is elsöprő fölényben vannak: a teljes népesség 70 százaléka szavazna nemmel, ugyanakkor nőtt azon szavazók aránya, akik igennel terveznek szavazni a referendumon (5 százalék), illetve azoké is, akik érvénytelenül szavaznának, ha elmennének voksolni (9 százalék).
- Ha a részvételüket biztosnak vagy valószínűnek tartó válaszadók véleményét vizsgáljuk, akkor még erőteljesebb a nem szavazatok fölénye. Az említett csoport csaknem 85 százaléka nemmel, 5 százaléka igennel, 3 százaléka érvénytelenül készül szavazni. Ebből az derül ki, hogy az érvénytelen szavazatot fontolgatók jelentős része továbbra sem tervez részt venni az október 2-i népszavazáson.
- A baloldali, liberális szavazók között az előző hónaphoz képest jelentősen csökkent (78-ról 61 százalékra) a nemmel szavazók aránya. Az említett csoport 10 százaléka igennel, 17 százaléka érvénytelenül készül szavazni.

EREDMÉNYEK¹

A Republikon Intézet szeptemberi felmérése alapján továbbra is úgy tűnik, hogy akár érvényes is lehet az október 2-i népszavazás. A megkérdezettek 51 százaléka biztosnak, további 23 százaléka valószínűnek tartja, hogy részt vesz a kvótáról szóló referendumon. A válaszadók 9 százaléka

---

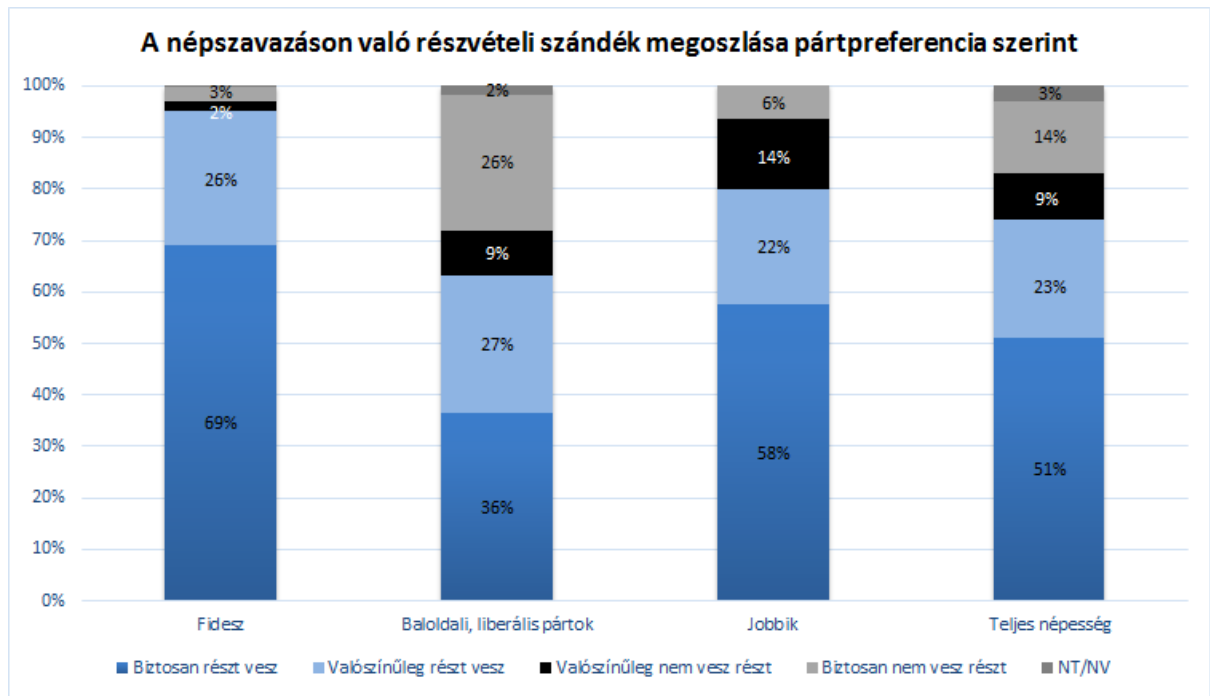
¹ A kutatás 1000 fő személyes megkérdezésével készült, nem, életkor, végzettség és településtípus szerint reprezentatív az ország egészére nézve. Az adatfelvétel 2016. szeptember 21. és 27. között zajlott.

valószínűleg nem, 14 százaléka biztosan nem tervez részt venni a népszavazáson. A fennmaradó 3 százalék nem tudott vagy nem akart válaszolni erre a kérdésre. Összességében elmondható, hogy az előző havi eredményekhez képest, valamelyest nőtt a biztosan résztvevők aránya – 48 százalékról 51 százalékra – ez alapján viszont még mindig nem jelenthető ki, hogy a népszavazás érvényes lesz. Ennek az oka az, hogy érdemes a fenti adatokat némi fenntartással kezelni, mivel a részvételi szándék viszonylag nehezen mérhető. Egyrészt a tényleges részvételt számos olyan tényező befolyásolja, amelyekkel a választó nem tud előre kalkulálni, másrészt egy mostanihoz hasonló nagy választási kampány a többséget arra készíti, hogy igennel válaszoljon egy, a részvételét firtató kérdésre, még akkor is, ha valójában nem tervez részt venni a népszavazáson. Ez utóbbi jelenség különösen érintheti a kormánypárt támogatóit, mivel ők még erőteljesebben érezhetik úgy, hogy az elvárt viselkedés a népszavazáson való részvétel. Ez alapján úgy tűnik, hogy a referendumon való tényleges részvétel az érvényességhez szükséges küszöb környékén mozog majd.

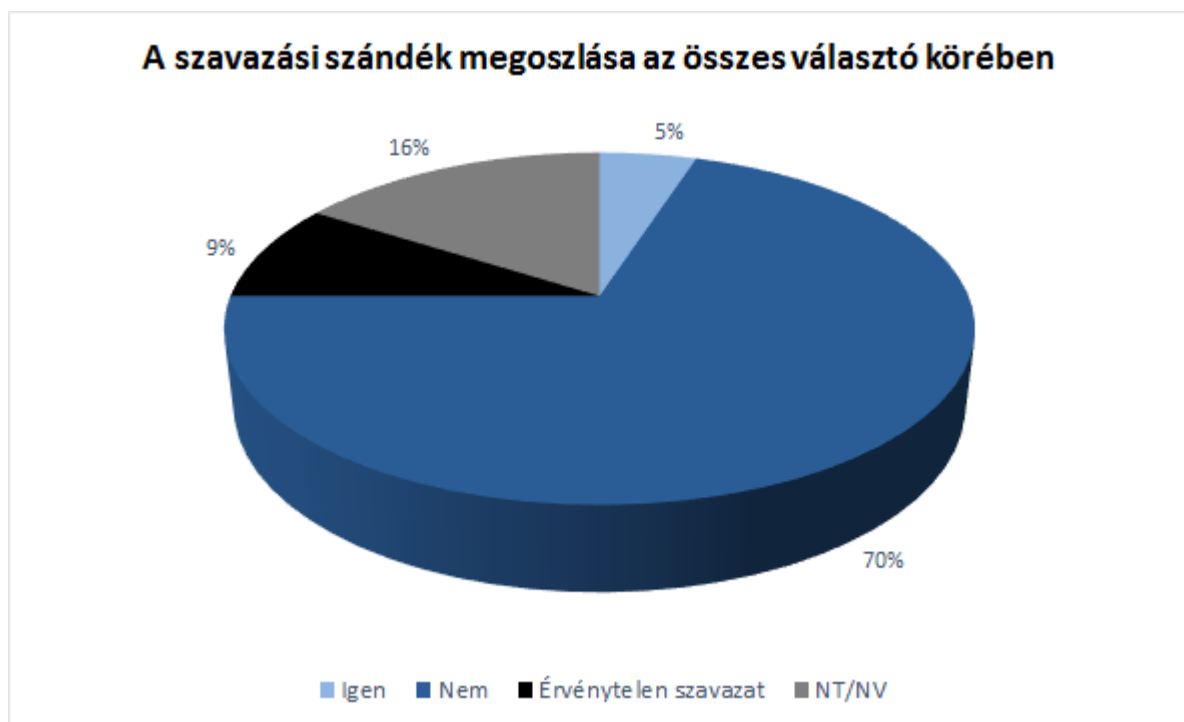
Összességében tehát magas a részvételi hajlandóság, de érdemes ezt pártpreferencia szerint is vizsgálni. A részvételi szándék azon válaszadók körében a legmagasabb, akik 2018 után is a Fideszt látnák legszívesebben az ország élén² - 95 százalékuk biztosan vagy valószínűleg részt kíván venni a népszavazáson. Az említett csoport 69 százaléka válaszolta azt, hogy biztosan elmegy a népszavazásra, ami jóval magasabb a teljes népességben jellemző 51 százaléknál. Magas a részvételi hajlandóság a Jobbik támogatóinak körében is – 58 százalékuk biztosan, további 22 százalékuk valószínűleg részt vesz a népszavazáson, tehát összességében a párt szimpatizánsainak négyötöde úgy tervezi, hogy az urnák elé járul október 2-án. Más képet kapunk, ha a baloldali, liberális pártok támogatóit vizsgáljuk. Az említett csoport körében csupán 36 százalék tartja biztosnak a részvételét, további 27 százalék pedig valószínűnek, azaz ebben a csoportban is többségben (63 százalék) vannak azon válaszadók, akik részt kívánnak venni a referendumon, de ez az arány elmarad mind az előbb említett két csoportban, mind a teljes népességben jellemző aránytól. Fontos kiemelni továbbá, hogy a baloldali, liberális szavazók egynegyede biztosan nem akar részt venni a vasárnapi népszavazáson – ez az arány a teljes népességben csupán 14 százalék, a Jobbik támogatóinak körében 6, a Fidesz támogatóinak körében pedig 3 százalék. Érdemes észrevenni azt is, hogy az előző hónaphoz képest, a baloldali, liberális szavazók körében 3 százalékkal csökkent azoknak az aránya, akik valószínűleg nem akarnak részt venni a referendumon, míg 5 százalékkal nőtt a biztosan távolmaradók aránya.

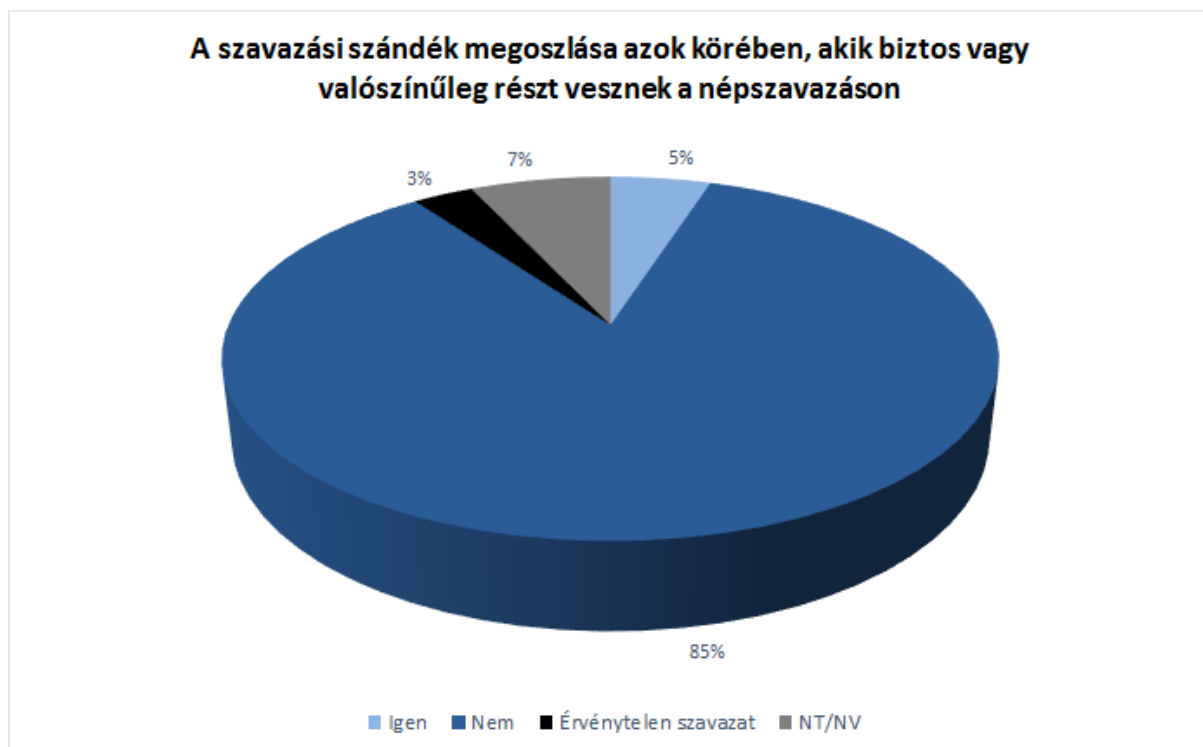
² Ahogyan a korábbi kutatásainkban, úgy most is rákérdeztünk a pártpreferencia mellett arra is, hogy a választók milyen kormányt szeretnének a következő választás után: korábbi méréseink alapján a választók attitűdje és kormányhoz való viszonya sok szempontból pontosabban mérhető, ha azt kell eldönteni, hogy Fidesz-KDNP, Jobbik, vagy baloldali-liberális kormányt szeretne 2018 után, mintha csak a pártpreferenciájára kérdeznénk rá.

Ugyan a részvételi arány – és ezzel együtt az érvényesség – még ingadozhat a következő néhány napban, a népszavazás eredménye már jóval egyértelműbb képet mutat. A szavazási szándék az augusztusi eredményekhez képest érdemben nem változott, továbbra is elsöprő fölényben vannak a nem szavazatok (70 százalék). Ugyanakkor érdemes kiemelni az igen szavazatok arányának emelkedését (5%), valamint az is, hogy a felmérés szerint az összes szavazópolgár csaknem egytizede tervezi, hogy érvénytelenül szavaz.

A tényleges eredmény szempontjából fontos megvizsgálni azt is, hogyan gondolkodnak azok a választópolgárok, akik jelenleg úgy gondolják, hogy elmennek a népszavazásra. A részvételüket biztosnak vagy valószínűnek tartó válaszadók 85 százaléka nemmel készül szavazni. Az igen szavazatok aránya ebben a csoportban is nőtt az augusztusi felméréshez képest – a teljes népességben tapasztalható arányhoz hasonlóan, a résztvevők körében is 5 százalék tervezi, hogy igennel voksol a referendumon. Érdeemes észrevenni, hogy míg az igennel szavazók aránya ugyanakkora a teljes népességben és a részvételüket ígérők között (5 százalék), addig az érvénytelenül voksolók aránya a két csoportban eltérően alakul. A részvételüket biztosnak vagy valószínűnek tartó választók körében csupán 3 százalék készül érvénytelen voksot leadni – ez az arány a teljes népességben megfigyelhető 9 százaléknak csupán az egyharmada. Ez azt jelenti, hogy hiába nőtt a teljes népességben belül az érvénytelenül szavazók tábora, ez a növekedés a népszavazáson ténylegesen résztvevők csoportjában alig észrevehető (augusztusban 2, ebben a hónapban 3 százalék), ami azt mutatja, hogy az érvénytelen szavazatokban gondolkodók jelentős része továbbra sem tervez részt venni a referendumon. Fontos megjegyezni azt is, hogy viszonylag magas (7 százalék) azon válaszadók aránya, akik ugyan részt akarnak venni a népszavazáson, de arról még nem döntöttek, hogyan voksolnak majd. Ennek a csoportnak egy jelentős része valószínűleg az igen és az érvénytelen voksok arányát növelheti majd a népszavazás napján.

Ha pártpreferencia szerint vizsgáljuk a népszavazáson résztvevő szavazópolgárokat, azt láthatjuk, hogy a Fidesz, illetve a Jobbik támogatóinak körében elsöprő többségben vannak a nemmel szavazók (94, illetve 93 százalék). Más képet kapunk, ha a baloldali, liberális szavazókat vizsgáljuk, amely csoportban komoly változás zajlott le az elmúlt hónapban. Míg az előző hónapban 78 százalék volt a nemmel voksolók aránya, addig szeptemberre ez az arány csupán 61 százalék, ami jelentős csökkenésnek tekinthető. Az utóbb említett csoport egytizede igennel, 17 százaléka érvénytelenül készül szavazni, további 12 százalékuk pedig nem tudott válaszolni a kérdésre.